

دانشگاه صنعتی
شاهرود علوم ریاضی و آمار

بسمه تعالی

امتحان میان ترم مبنای کامپیوتر و برنامه سازی

نیمال اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه

تاریخ امتحان: ۴ آذر ۱۴۰۰

نام استاد: دکتر مجتبی رفیعی

- زمان پاسخگویی به سوالات ۱۲۰ دقیقه و ۳۰ دقیقه نیز فرصت برای آپلود پاسخ در نظر گرفته شده است.
  - پس از پایان فرصت آپلود، تا ۱۵ دقیقه همچنان فرصت آپلود با کسر ۵ درصد از نمره نهایی امکان پذیر است.
  - در صورت بروز مشکل در آپلود، پاسخنامه خود را به ایمیل ui.cs.fall2021.bp.rafiie@gmail.com ارسال کنید. با اینحال، سعی کنید در (LMS) نیز بارگذاری نمایید.
  - فهم سوال، بخشی از حل سوال است. لذا سوالات را با دقت خوانده و به تمامی اجزای آن پاسخ دهید.
  - لطفا به سوالات به اختصار و با خطی خوانا پاسخ دهید.
  - با توجه به نمرات کسب شده ممکن است از تعدادی از دانشجویان، امتحان شفافی گرفته شود.
- لطفا فرم زیر را تکمیل و به همراه پاسخنامه خود ارسال نمایید:
- اینجانب ..... با شماره دانشجویی ..... متعهد می شوم در حین شرکت در آزمون و برای پاسخگویی به سوالات
- از راهنمایی و کمک شخص دیگری استفاده نکنم،
  - به شخص دیگری راهنمایی یا کمکی ندهم،
  - تنها آموخته ها و عملکرد خود را بکار بگیرم،
  - و از کتاب، جزوه، اینترنت و منابع مشابه استفاده نکنم.

تاریخ و امضا

۱. (۷ نمره) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- (الف) (۲ نمره) ضرورت وجود سلسله مراتبی از حافظه در یک سیستم کامپیوتری چیست؟ بر اساس سه پارامتر اصلی پاسخ خود را توجیه کنید.
- (ب) (۱ نمره) دو مورد از بارزترین مشکلات برنامه نویسی با زبان ماشین را صرفا نام ببرید؟
- (ج) (۲ نمره) چهار ویژگی برنامه نویسی با زبان های سطح بالا را نام ببرید؟
- (د) (۲ نمره) چهار تفاوت اصلی کامپایلر و مفسر را بنویسید؟

۲. (۴ نمره) علت بکارگیری سیستم اعداد دودویی در سیستم های کامپیوتری چیست؟ دلایل خود را به طور مختصر شرح دهید.

۳. (۳ نمره) قطعه کد زیر با یک زبان برنامه‌نویسی سطح بالا، نوشته شده است. به نظر شما، با چه خطاهایی ممکن است در روال اجرا و کامپایل آن مواجه شوید.

$$i=A+((a+c)/D))*F$$

برای پاسخگویی به سوال فوق، موارد زیر را رعایت کنید:

- برای پاسخ به سوال، سناریویی را متصور شوید که هر بار با رفع یک خطا با خطای بعدی مواجه می‌شوید. لذا تعیین ترتیب خطاها و رفع آنها مهم است.
- سناریوی پیشنهادی شما می‌بایست حداقل شامل رفع ۶ خطا باشد.
- خطاهای فهرست شده می‌بایست شامل هر سه نوع خطای نحوی، زمان اجرا و منطقی باشد.

۴. (۳ نمره) آلیس می‌خواهد برنامه‌ای بنویسد که یک عدد $0 < a < 1$ و یک صحیح مثبت b را به عنوان ورودی دریافت می‌کند و توالی

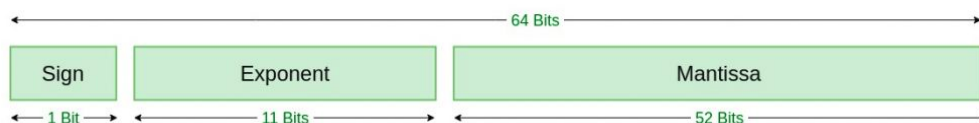
$$b + b * (a)^1 + b * (a)^2 + b * (a)^3 + \dots = \sum_{i=0}^{\infty} b * (a)^i$$

را محاسبه می‌کند. با اینحال، آلیس با اینکه مهارت برنامه‌نویسی کافی دارد، دانش فعلی او برای حل مساله کافی نیست و از شما راهنمایی می‌خواهد. او را برای رفع ابهامات زیر راهنمایی کنید:

- آیا محاسبه توالی فوق را می‌توان در قالب یک الگوریتم بیان کرد؟
- اگر جواب مثبت است، الگوریتم پیشنهادی شما در قالب فلوچارت یا توصیف چیست؟
- اگر جواب منفی است، دلایل شما برای عدم امکان وجود الگوریتم برای توالی محاسباتی بالا چیست؟

۵. (۴ نمره) الگوریتمی بنویسید که سه عدد A, B, C را به عنوان ورودی دریافت کرده و در صورت معتبر بودن ورودی، عدد A در مبنای B را به مبنای C برده و در خروجی چاپ کند. الگوریتم خود را به دلخواه در قالب فلوچارت یا توصیف بنویسید.

۶. (۴ نمره) استاندارد IEEE 754 با دقت مضاعف دارای قالب زیر است:

با توجه به قالب این استاندارد، به سوالات زیر پاسخ دهید:

- (الف) (۲ نمره) دقت اعشاری که این استاندارد تامین می‌کند، حدود چند رقم است؟ روال محاسبه خود را شرح دهید.
- (ب) (۱ نمره) نزدیکترین اعداد نرمالایز شده مثبت و منفی به صفر را تعیین کنید. ذکر روال محاسبه ضروری است.
- (ج) (۱ نمره) دورترین اعداد نرمالایز شده مثبت و منفی از صفر را تعیین کنید. به عبارت دیگر بزرگترین و کوچکترین عدد قابل نمایش در این استاندارد کدامند. ذکر روال محاسبه ضروری است.

۷. (۴ نمره) محاسبات زیر را در روش‌های متمم ۱ و متمم ۲ برای ۸ بیت انجام داده و نهایتاً نتیجه را به معادل ده‌دهی واقعی آن تبدیل کنید. لازم به ذکر است که گام‌های محاسباتی هر یک از روش‌ها می‌بایست شرح داده شود.

– محاسبه عبارت $123 - 86$ ،

– محاسبه عبارت $100 - 84$.

۸. (۳ نمره) الگوریتمی بنویسید که یک عدد N در مبنای ۱۰ و یک مبنای B را به عنوان ورودی دریافت می‌کند، و در صورت معتبر بودن ورودی‌ها، تعداد ارقام حاصل از تبدیل عدد N به مبنای B را در خروجی چاپ می‌کند. ذکر نکات زیر برای پاسخگویی به سوال الزامی است:

– عملگرهای ریاضی مجاز تنها محدود به چهار عمل اصلی ضرب، تقسیم، جمع و تفریق می‌باشد.

– الگوریتم در قالب فلوچارت (و نه توصیف) ارائه شود.

۹. (۳ نمره) یکاهای زیر را به واحدهای خواسته شده تبدیل کنید.

1024 KB =	GiB	64 Kb =	KB
Word (x64/x86) =	b / b	Extended ASCII =	b
1 Hz =	EHZ	1 Gb =	b

۱۰. (۳ نمره) هر یک از اعداد را در صورت امکان به مبناهای خواسته شده تبدیل کنید. در صورت عدم امکان برای تبدیل، دلیل خود را ذکر کنید.

$(623)_8 = (\quad)_{10}$	$10110 = (\quad)_8$
$0x8009 = (\quad)_2$	$(778)_8 = (\quad)_2$
$0b100100 = (\quad)_{16}$	$o0100100 = (\quad)_{10}$

۱۱. (۶ نمره) هر یک از اعداد را طبق استانداردهای خواسته شده تبدیل به رشته باینری جهت ذخیره‌سازی در یک سیستم کامپیوتری تبدیل کنید.

Number	Sign-Magnitude - 8 bit	1's complement - 8 bit	2's complement - 8 bit
-127			
-128			
+0			
-0			

موفق و سربلند باشید.